Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag

Lisa Utgård,Gunhild Øigarden og Vibeke Evensen på aksjon i Stranda 2021

ÅRSMELDING 2021

Lesarinnlegg

DERFOR BRØT VI JORDBRUKSFORHANDLINGENE!!

MARIA ANTOINETTE SOLBERG.

«Hvorfor klage over at man ikke har brød når man kan spise kake» sa Maria Antoinette da det ble matmangel i Paris under revolusjonen. Slik så adelen på matkrisen. Vår egen statsminister Erna Solberg svarte på samme spørsmålet: «Vi kan vel spise smågodt og det som svømmer i mærene!» Slik ser verden ut fra den politiske eliten, vår regjering i 2021.

Vi er fortsatt ikke ferdige med en pandemi som har skapt utfordringer vi knapt kunne se for oss bare for 2 år siden. Regjeringen har fått sterk kritikk for sin manglende beredskapsplanlegging. Det er • oÀ• Pš]ll vl oš ‰o vo PP (}Œ š µli vš YYu v l v•li À] Z Œ skje. Selv om vi har en regjering som i dag betrakter norsk matsikkerhet å være import og fri handel er det mange scenarier tenkelige hvor dette endres. Vi har opplevd før at mateksporterende land har stanset eksporten. Det kan skje noe både med produksjonskapasiteten, med viljen til å sende maten ut av landet eller selve transporten.

Et land som Norge, hvor bare 37 % av maten produseres på egne ressurser er ekstremt sårbare i en slik situasjon. 3 av 10 melkebruk er nedlagt i Erna Solbergs regjeringsperiode. Selv om de resterende produsere nesten den samme mengden så skjer det i økende grad på importerte innsatsfaktorer. Likeså det som går i mærene.

Det er utrolig dristig av regjeringen å IKKE lytte til bondeorganisasjonenes råd om hva som må til for at norske bønder ser seg i stand til å fortsette og produsere mat, flytte innsatsfaktorene over på våre egne og fornybare ressurser og ha økonomi til både å ha en normal arbeidsdag og muligheter til å investere for fremtida.

Angvik 8. mai 21

Stein Brubæk

Fylkesleder i Møre og Romsdal bonde- og småbrukarlag

Lesarinnlegg

Statsforvalteren arrangerte et Landbruksmøte 7.des 2021.

Møre og Romsdal Bonde og Småbrukarlag ble bedt om å lage et innlegg om hva vi tror landbruket i Møre og Romsdal vil se ut om 15 år.

Her er vår visjon:

LANDBRUKET I MØRE OG ROMSDAL I 2037 – 15 ÅR

Når vi skal forsøke beskrive landbruket i Møre og Romsdal om 15 år så velger vi å beskrive det vi HÅPER at landbruket i Møre og Romsdal har utviklet seg til.

Forutsetninger som er skissert i bestillingen på scenariet er i at vi skal se de i lys av lausdriftskrav og endra klima. Vi ønsker å utvide forutsetningene til også å omfatte Hurdalserklæringens mål om at vi skal ha minst 50 % selvforsyning med mat i Norge.

Klimaendringene vil også medføre kravet om et mer klimavennlig landbruk. Vi vil da lene oss på anmodningen fra FAO -food and agriculture- om at alle land bør jobbe etter å utvikle sitt landbruk i en agroøkologisk retning, som et virkemiddel til å redusere global sult og fattigdom. Uten redusert sult og fattigdom vil det heller ikke bli bedring for klimaet. Og vi må forholde oss aktivt til hvor mye energi som brukes i landbruket og hvor den energien l}uu Œ (Œ Y

Agroøkologi har fokus på jordkvalitet, fruktbarhet i jorda også som grunnlag for carbon binding, reint vann og rein luft og sunn mat. Man skal produsere sin basismat basert på lokale og fornybare ressurser uten å forringe produksjonsgrunnlaget. Dessuten har agroøkologien også et element om kulturell mat og matprodusentens økonomi.

Alt dette vil kreve at vi tar all dyrkajorda i bruk i MR til å produsere mer mat. I dag er mellom 10 t20 % av dyrkajorda her i fylket ute av drift. Det vil bli slutt på dekk og diesel landbruket. Ergo må mye av leiejorda langt unna produksjonsenheten igjen bli tatt i bruk som egne bruk. Da må igjen økonomien styrkes, ikke minst for de som mister leiejord og dermed kvote. Råvarene må betales bedre og støttesystemet må tilpasses slik at det blir økonomisk fordelaktig igjen å bruke jorda til både små og store bruk. Og ikke minst beiter.

Vi tror at løsdriftskravet vil få et annet innhold enn det er i dag hos de fleste. Det sier seg selv at større bruk, med flere dyr krever mye mer fra bonden for å få til reel beiting. Alt for mange nye og store løsdriftsfjøs HAR nok ingen reell beiting. Skal et melkebruk med 60 kyr og robot foreta en reell beiting i 2 mnd kreves det store arealer. I dag er det i realiteten lufting. Når kraftforet får en riktig og ikke subsidiert pris vil behovet for å få til en reell beiting øke sterk ikke minst i utmarka. Det er ikke til å unngå at dyretettheten på beitearealet må gå ned og kanskje må vi ta mer ibruk de tradisjonelle kurasene som takler utmarka mye bedre enn de høytytende kyrne.

Konsekvensene av løsdriftskravet slik vi ser det i dag er at det er at det i realiteten blir mindre beiting. Vi tror på en mer pragmatisk definisjon av løsdriftskravet. Bruk som f.eks. har kyr på beiter fra mai til oktober i utmark og/eller på setra vil bli definert som minst like bra med hensyn til dyrevelferd. Med bedre økonomi gjennom både råvarepris og tilskudd vil det bli økonomi også for mindre bruk til å foreta ombygging til løsdrift. Og så må vi ikke Po uu š o†• Œ](š]ll v† À v]PÀ]• Œ •Çv}vÇuš u Œ} }šY

Vi tror at minst 30 % av maten vi konsumerer i 2037 er lokalt produsert med stor sporbarhet. Både forbrukerkrav og ikke minst transport med påfølgende klimafokus vil gi dette som et resultat. Dessuten må reiselivet finne seg nye konkurransefortrinn. Derfor har vi et Verdsarv meieri i Geiranger og et for økologisk melk i Sykkylven. Det vil være flere bygdemeieri som tar unna lokal melk og mer fokus på spesielle kvaliteter som grasfora, kystmelk, økologisk og setermelk. Spesielt alle de store og tunge reiselivsdestinasjonene i fylket har egne visningsmeieri. I tillegg til Geiranger snakker vi bl.a om Trollstigen (Åndalsnes) og Atlanterhavsveien.

Tilsvarende har vi flere bygdeslakteri som kan slakte og levere råvarer til viderforedling som også ivaretar spesielle kvaliteter med tanke på raser og foring.

Antallet setrer har vokst til 100 og mange av de knytta opp til etablerte reiselivsbedrifter. Med større fokus på landbrukets samfunnsoppdrag og betydningen av et kulturlandskap som grunnlag for reiselivsnæringa er det lett å få til en sterk dreining av tilskuddene fra volum til klima og bærekraft.

Vi har fortsatt selvsagt volum meieriene i Ørsta, Tresfjord og Elnesvågen.

Deler av Møre og Romsdal har mye jord ute av drift, spesielt små arealer. Møre og Romsdal har et klima som er godt egnet til å produsere grønsaker. Vi tror og håper at det blir iverksatt tiltak slik at det blir lønnsomt å produsere grønsaker, frukt og bær på selv mindre arealer. Dette vil være et godt tiltak for bosetting, selvforsyningen og ikke minst kulturlandskapet i Møre og Romsdal.

Vi tror at en sterkere fokus på sammenhenger mellom produksjonsmåte og sunn mat, klima, energibruk og regional verdiskaping så øker også viljen til å betale mer for maten. Kortreist, sunn og klimavennlig mat produsert også med tanke på internasjonal solidaritet blir vårt konkurransefortrinn.

, W Z s / Y Y X

All jord i bruk og alle bruk i drift. Fra Teigen i Hågå ,Skeidsdalen Gjemnes 2021, Foto:HMV

REGNSKAP MRBS 2021

INNTEKTER	REGNSKAP 2021	Note	BUDSJETT 2021	Regnskap 2020	Note
Kontingentinntekter	136968		150000	143113	
Annonser	2500	1	15000	11000	
Tilskott fylkessekretær	35000		35000	35000	
Tilskott årsmøte	8000		8000	8000	
Tilskott drift(Gjensidige)	17955		18000	18157	
Tilskott møter/arr.	0		20000	0	
Delt.Landbr.råd(2 år)		2	10000	10200	1
Delt.avg. årsmøte	0			12695	
Prosjekttilskott	42000	3	42000	0	7
Studietilskott	1400			2600	2
Lotteri	0			3418	
Tilsk.møter/arr.2019	0			8197	3
Renteinntekter	0			2	
SUM INNTEKTER	**243823**		**298000**	**252382**	
UTGIFTER					
Lønn sekretær	86397	4	100000	86397	
Lønn leder	5500	5			
Arb.giver.avg	9881		12000	8629	
Møtehonorarer	17500	6	40000	11500	
Kontor	6000		6000	6000	
Reknskap	5685	7	5000	4219	4
Aviser	22326		20000	21562	
Kurs/møter/prosjekt	1449		20000	31062	5
Reisegodtgj.	18110		20000	15328	
Servering møter			5000		
Bankgebyr	1225		2000	1222	
Annen kostnad	550		5000	4651	6
Aksjonsmateriell	4966				
Rentekostnader	0			876	
SUM UTGIFTER	**179589**		**235000**	**191446**	

.2021

Noter 2021

1 11000 i annonseinnt.føres 2022

2 Kostn. kr 9008 v/ delt. reg. landbr.råd i 2021. ikke beh.NBS enda

3 Prosjekttilskott Ungdomsprosj.2017-2020

4 Feriepenger inkl.

5 avg.pliktig honorar >10 000, (men 3000 skulle vært ført ikke avgpl.møte

6 +3000 kr leder som er ført lønn - se note 5

7 Kostnad regnskapshonorar (FIKEN)

Resultat

	2021	2020
DRIFTSINNTEKTER	243823	252 380
-DRIFTSUTGIFTER	-179589	-190 570
=DRIFTSRESULTAT	64 233	61 810
NETTO FINANSPOSTER	3	- 874
= ORDINÆRT RESULTAT	64 236	60 936

BALANSE

MØRE OG ROMSDAL BONDE OG SMÅBRUKARLAG 01.01.21 TIL 31.12.21

Kontonr	Konto	Inngående 01.01.2021	Utgående 31.12.2021
1500	Kundefordringer	10 054,91	6 054,91
1901	Kontanter, NOK	1 253,00	0,00
1920	Møre og Romsdal Bonde og Småbrukarlag DRIFTSKREDITT (40500502330)	48 065,04	109 968,35
1920	Møre og Romsdal bonde og Småbrukarlag BEDRIFTSKONTO (40502511655)	10 957,34	16 357,34
1950	Møre og Romsdal Bonde og Småbrukarlag SKATTETREKK (40500737214)	1 678,68	3 077,68
1	Eiendeler	72 008,97	135 458,28
2050	Annen egenkapital	-70 964,84	-135 201,37
2061	Uttak kontanter	0,00	1 253,00
	Sum egenkapital	-70 964,84	-133 948,37
2600	Forskuddstrekk	-1 092,00	-2 515,00
2771	Skyldig arbeidsgiveravgift	-2 856,97	-2 602,85
2772	Skyldig finansskatt	326,00	0,00
2785	Påløpt arbeidsgiveravgift ferielønn	197,93	204,93
2930	Skyldig lønn	578,00	1 600,10
2941	Skyldige feriepenger	-7 996,84	-7 996,84
2945	Utbetalte feriepenger	9 799,75	9 799,75
	Sum gjeld (2100-2999)	-1 044,13	-1 509,91
2	Egenkapital og gjeld	72 008,97	135 458,28
	Udisponert resultat	0,00	0,00 0,00

Revisjon av årsregnskapet

Regnskapet er revidert og revisjonsrapport blir lagt fram for årsmøtet.

Vi leverer kraftfôr, tilskotsfôr, såvarer, gjødsel og dyrestrø til store og små. Vi har også eit godt utvalg til hund og katt.
(Nordmøre og Romsdal)
Røv Mølle AS Surnadalsvegen 1081, Vindøla
www.norgesfor.no Telefon 71 65 86 60
epost: post@rov.norgesfor.no

Mye er likt, men ikke alt
Nortura
bondens selskap
Målsettingen hos oss og våre konkurrenter er den samme. Best mulig økonomi til eierne.
I Nortura er det bonden som eier.

KOMPLETT TREBESKYTTELSE

MØRETYRI AS - PRODUSENT AV EGENUTVIKLEDE TJÆRE- OG LINJOLJEPRODUKTER

Linomal

Ekte Linoljemaling
Fremstilt etter originaloppskrift
av linolje, jernoksidpigmenter,
kritt og sinkhvitt

LINOMAL: DIFFUSJONSÅPEN OG ALLSIDIG. BRUKES INNENDØRS, UTENDØRS, PÅ GULV, MUR OG TAK AV ALLE SLAG

FLERE AV VÅRE PRODUKTER: INTERIØROLJE - TØMMEROLJE - TERRASSEOLJE

MØRETYRI AS
TJÆRE- OG LINOLJEPRODUKTER
www.moretyri.no

Glåsmyrvegen 163 | 6683 Vågland | Tlf: 71 55 60 99 | post@moretyri.no

Kvifor skal eg være eigar av TINE-samvirket?

- Eit samvirke som arbeider for høgast mogleg melkepris.
- Trygg og forutsigbar avsetning av melka.
- Tilgang til verdfull kompetanse i alle deler av melkeproduksjonen.
- Ein gunstig startpakke som ny brukar.
- Eit godt fagleg og sosialt miljø i produsentlaget.
- Eit samvirke som sikrar deg konkurransekraft og påverking vidare i verdikjeda.

Saman skaper me eit levande Norge

medlem.tine.no

TINE

Felleskjøpet
Det finnes ei tid
når tida ikke alltid
strekker til.
Vi er klare til innsats.
Ring 72 50 50 50 for reservedeler og
teknisk support på landbruksmaskiner.

Lurer på noe innen landbruk?

- driftskreditt?
- lån?
- leasing?
- forsikring?

Vi finner løsninger tilpasset ditt behov.

Christian Sollid
Leder bedriftsmarked
46847620
cs@romsdalsbanken.no

Solveig Myklebust
Rådgiver bedriftsmarked
41066403
smy@romsdalsbanken.no

RuneKjelstadli
Rådgiver bedriftsmarked
91850772
rok@romsdalsbanken.no

Elnesvågen
Torget 14

Eidsvåg
Kråkholmvegen 1

Molde
Frænavegen 16

Din hjelp til å ta gode valg!

Romsdalsbanken

Kontingentsatsene for 2022 for medlemskap i Norsk Bonde- og Småbrukarlag:

1. Grunnkontingent (G) Kontingentsats kr. 995,- Støttemedlemskap, og for de med veldig liten produksjon.
2. Lav kontingent (L) Kontingentsats kr. 2.350,
3. Mellomkontingent (M) Kontingentsats kr. 3.750,
4. Høy kontingent (H) Kontingentsats kr. 5.600,
5. Topp kontingent (T) Kontingentsats kr. 6.650,
6. Verdiskapingsmedlem(V) Kontingentsats kr. 1.350,- Betales av medlemmer som ikke er direkte involvert i primærnæringen men som direkte eller indirekte har interesse og nytte av å støtte NBS.
7. Ungdomsmedlemskap (U) Kontingentsats kr. 625,- Betales av ungdom under 30 år uten landbruksproduksjon.
8. Ungdomsmedlemskap (U) Kontingentsats kr. 300,- Betales av ungdom under 25 år uten landbruksproduksjon.
9. Andelslandbruk (A) Kontingentsats kr 725,-

I tillegg kommer ekstrakontingent kr.100 til Møre og Romsdal bonde og småbrukarlag. De som melder seg inn etter 1.juli betaler halv kontingent første året.

Innmeldingsskjema og tabell for forholdet mellom produksjonsomfang og kontingentsatser for å finne ut hvilken kontingentsats du skal betale finner du på www.smabrukarlaget.no . Er du i tvil om hvilken kontingentsats du skal stå på, ta kontakt med lokallag eller fylkeslag der du bor eller sekretariatet på tlf: 22 00 59 10. Du kan også sende e-post til medlem@smabrukarlaget.no hvis du har spørsmål rund dette.

De som melder seg inn etter 1. November betaler kontingent for påfølgende år.

ADRESSELISTE LOKALLAG

AVERØY SJS : ingrid.o.uthaug@himolde.no Ingrid Oline Uthaug tlf. 938 56 874

RINDAL/SURNADAL SJS: per.oddbjorn@gmail.com ; Per Oddbjørn Røkkum tlf. 943 24 105

FRÆNA SJS: bekomoen@frisurf.no Bent K Moen tlf.951 63 529

GJEMNES OG TINGVOLL SJL: obn@online.no Olav Bjørn Nilssen tlf 997 26 356

HALSA SJS: tunvals@gmail.com Lars Olav Tunheim tlf. 909 41 191

NESSET SJS: lyster.maskin@gmail.com Martin Lyster tlf. 994 95 492

SYKKYLVEN SJS: nilss.drablos@gmail.com Nils Sigurd Drabløs tlf. 909 89 109

ULSTEIN/HAREID/HERØY/SANDE SJS: gunmar@mimer.no Gunmar Grimstad tlf. 957 87 862

VANYLVEN SJS: audun.kvalsvik@gmail.com Audun Kvalsvik tlf. 481 90 751

RAUMA/VESTNES SJS: seaindian2004@yahoo.no Helge Øverås tlf 959 01 020

VOLDA/ØRSTA SJS: stine-rist@hotmail.com Stine Rist tlf.952 25 895

NORDDAL SJS: mhr@mimer.no Marit Rønneberg tlf. 994 13 868

AUREN SJS : kristian@ormset.no Kristian Ormset tlf.928 67 402

FREI SJS: post@prestmyra.no Endre Hånde tlf. 416 64 775

SUNNDAL SJS: (Kontaktpersoner) k-oevrev@online.no Krister Øvrevik tlf. 913 10 204

tove.orsund@gmail.com Tove Ørsund

EIDE SJS: kontakt fylkeslaget

STRANDA SJS: kontakt fylkeslaget

SMØLA SJS: kontakt fylkeslaget

KONTAKT FYLKESLAGET

Fylkesleiar: STEIN A. BRUBÆK stein359@gmail.com tlf. 915 63 259

Fylkesseketær : ELI K. AALBU SÆTHER eli.reogromsdal@smabrukarlaget.no tlf. 984 98 838

Rovviltkontakt: ELI K.AALBU SÆTHER elikristin59@gmail.com

-Er du ikkje medlem av Norsk bonde og småbrukarlag?

Du finn innmeldingsblankett på www.smabrukarlaget.no

Takk til alle som har som har støtta arbeidet vårt med annonsar i årsmeldinga !